

Nuuk 29. februar 2016

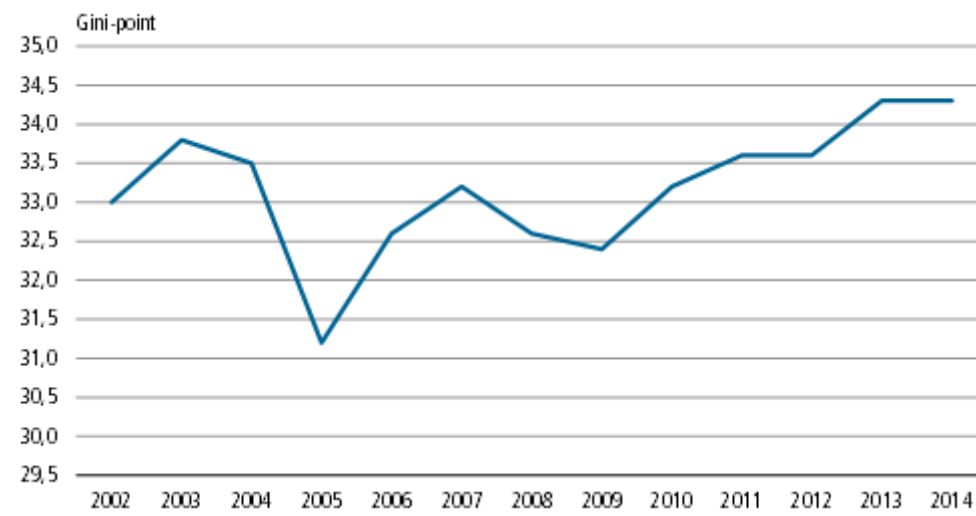
UPA 2016/89

Inatsisartut suleriaasianni § 36 naapertorlugu Inatsisartuni oqallisissiatut siunnersuut una saqqummiuppara:

Inuiaqatigiinni naligiinnerulernissaq pillugu inuiaqatigiittut naleqartitat suut tunngavialugit Nunatta ineriartortinnissaanik Inatsisartuni oqallisissiatut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasorta Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Inuiaqatigiinni iluaqutissat naapertuilluartumik nammaqatigiittumillu innuttaasut, kommunit aamma inoqarfiit akornanni agguataarnissaannik isummersorneq unitsinngisaannarlugu ingerlattuartaqarparput. Tunngaviumik taama isummersorneq nalilersussallugu pisariaqartuassaaq, inuusuttortatsinnut meerartatsinnullu, utoqqartatsinnut, inersimasortatsinnut inuussutissarsiornermik nunalu tamakkerlugu aningaasarsiornikkut ineriartornermut periarfissat pitsaanerpaat nunatut qanoq isumannaassanerivut nalilersorneqartuartaqarput.

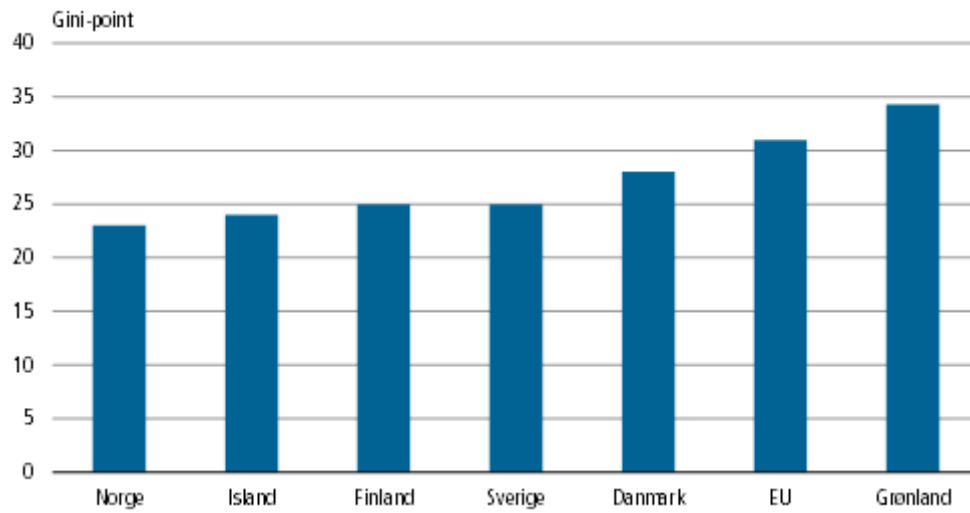
Nunatsinni naligiinnginneq annertusiartuinnarpoq. Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisit qimerlooraanni kisitsit Gini-koefficienten-imik taaneqartartoq ersarissumik qaffakkiartorpoq - Gini-koefficienten tassaavoq naligiinnermut uuttuutaasartoq.

Nassuiaat: Gini-koefficienten-imik uuttuut 0-mik naleqarsimassappat, tamanna naligiilluinnartumik agguataarisarnermik ersersitsineruvoq, uuttuullu 100-mik naleqarsimassappat, tamanna naligiinngilluinnartumik agguataarisoqarsimaneranik ersersitsinerusarluni.

Paasissutissanik tigusiiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Peqatigisaanik kisitsisit Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfimmeersut takutippaat, nunanut avannarlernut allanut aamma EU-mi nunanut ataatsimut isigalugu sanilliullugu Kalaallit Nunaanni naligiinnginnermik kisitsiliunneqarsimasut qaffasinnerpaajusut.

Paasissutissanik tigussiffik: Nunani avannarliit ministeriisa siunnersuisoqatigiiffiat. Nordisk Statistikbank-imi kisitsisit pissarsiarineqarsinnaasut kingulliit.

Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut taamatut ineriartorneq ernumanartorujussuusoq. Nunami maani naligiinneq annertuneg kissaatigaarput. Naligiinnerup innuttaasut pitsaannerusumik atugaqarnissaat annertuneroqisumik isumannaartaraa isumaqarpugut, ineriartornermilu amerlanerit malinnaasinnaasarput, nunalu ataatsimut isigalugu aningaasaqarnikkut, inuuniarnikkut anersaakkullu inuunikkut nukittunerulersarluni.

Annertunerujartortumik naligiinnginnerup atugaajartornera nunatsinni innuttaasut ikilgaluttuinnarnerinut aamma pissutaaqataasutut isigaarput.

Kalaallit Nunaat nunap immikkoortuinut aamma innuttaasut agguataarneqarsimanerintut atatillugu aamma unammilligassaqqarpoq. Nunarujussuarmissupugut innuttakitsuararsuami. Innuttaasut amerlasuut pissutissaqarlutik inoqarfinnut anginerusunut nuttartarput, inoqarfinnini annerusunni periarfissat annertunerusorineqartarmata. Innuttaasut nammineerlutik aalajangiisnaassuseqarneranni tamanna ajortuinnartut isigineqarsinnaangilaq. Amerlaval-laalli illoqarfinnut anginerusunut nuuinnarnatik nunanut allanut nuuillutik nuuttarput, tamannalu unammilligassarujussuuvoq.

Taamaammatt inuiaqtigiittut naleqartitatta sunik tunngaveqarnissaannik oqallinnissamut Inuit Ataqtigiit kissaatigarpugut. Naleqartitatt suut inuiaqtigiinni pingaartissanerlugit isumaqtigiissutigisinnaavarput? Kikkunnilluunniit peqataasinnaanerisa isumannaarniarneqarnerani kikkunnilluunniit iliuuseqarnissaq piumasarineqassasoq isumaqtigiissutigisinnaavarput? Unammilligassat pillugit ataatsimoorsinnaasuugutta avissaartuunnerminngaanniit nukittungaarnerulersinnaasugut isumaqtigiissutigisinnaavarput?

Unammilligassavut aporfittut ajortuinnartut tunngavimmikkut allannortilluinnagassatut isigiinnarsinnaangilavut. Nunatsinnut tunngaviatigut atugassarititaasut allannortilluinnarnissaat pisinnaangimmat tamatumani peqqutaavoq. Illoqarfinnut ikittuinnarnut innuttaasut katersuunnissaat kissaatigineqangilaq. Kissaatigineqangilartaaq piunngisaminnik atugarissaarnermut tunngavimusunik neqeroorutinik ilinniartitaanermullu periarfissanik inuit ilaannut pinngitsoortitsisoqarnissaa. Taamaattumik unammillernissamut tunngavigisavut atukkavut naaperiaassutigineqartariaqarput, taakkumi siunissami suli inooqataaffigisariaqaratsigit, tassami tamanna uagut kissaatigigatsigu nunarujussuarmissiamaseqisumik inuuvugut, inoqarfinnini tamani atugarissaarnermut periarfissat

assigiilluinnartut ajoraluartumik neqeroortigisinnaangilagut, kiisalu tamatta inuugatta assigiinngitsut inuunitsinnilu assigiinngitsunik pisariaqartitsillutalu takorluugaqartuusugut.

Taamaattumik nunap sanarfineqarnissaanut tunngaviusumik inuiaqatigiittut naleqartitatsinnik ataatsimoorussaqaarnissatta isumannaarnissaa suliassaraarput. Ataatsimoorluta nammaqatigiinneq tunngaviatigut naleqartitatut ataatsimoorussassatut piareersimaffiginngikkutsigu atugarissaarnermik naleqartitaq ilaannakoortorluunniit isumannaassallugu ajornakusuusaaq.

Kikkut tamaasa immikkullu illoqarfinni ilinniagaqarfiusartunit ungasissumi najugaqartut iliuseqarfiginissaat piareersimaffiginngikkutsigu najugaqariaasitta siammasinnera pissutigalugu ilinniartitaanerup pitsaanagerusup isumannaarneqarnissaa ajornakusoorpoq.

Tamat nukittuumik ammasumillu oqartussaaqataanerat pillugu ataatsimoorluta isumannaarinngikkutta, kikkulluunniit tamat oqartussaanerannut peqataasinnaasutut periarfissaqarlutik misigisimanerisa isumannaarnissaa ajornakusoorpoq.

Inuiaqatigiinni naleqartitatut makku taarusuppavut:

- Ilinniarnissamut piumassuseqarnek
- Isumaginninnikkut isumassuineq
- Nammaqatigiinneq
- Tamat oqartussaaqataanerat

Inuusuttunut utoqqarnullu ilinniagarusussuseqartunut ilinniarnissamut piumassuseqarnek annertusarneqassaaq. Taamaaliortoqassaaq atuagarsornermut assarsornermulluunniit sammiveqaraluaanniluunniit. Ataatsimoorluta piginnaanitta qaffassarneqarnissaanut kikkulluunniit ilapittuuteqarnissamut kissateqarsinnaanerat isumannaassavarput. Inuuniarnikkut isumaginninnerup atorluarsinnaasup isumannaarnissaa kissaatigaarput, taamaalillutik amerlanerit isumassorneqarnissamik sulinernullu pikkorinnerulernissamik pisariaqartumik pissarsisinnaatissallutigit, taamaaliornikkullu paaqqutarinnerlunneq atornerluinerlu akiorsinnaassavagut. Nammaqatigiinneq naleqartitaavoq Inuit Ataqtatigiinnit pingaartilluinnarneqartoq. Tamatta inuiaqatigiit pissarititaannik agguataarinnermi ilapittuuteqarnissamut kissateqartariaqarpugut, taamaalillutillu nukittunerit nammaqataasinnaanerussallutik. Kiisalu tamat oqartussaaqataanerat nukittoq kissaatigaarput, tamatumani innuttaasut peqataanissamut kissateqartut periarfissallilu peqataassapput, peqataanermilu assigiinngitsunik isummersinnaaneq isummanillu ilumoorussilluni tusarnaarsinnaaneq pissusissamisoortutut isigineqassallutik.

Inuit Ataqtatigiinnit pineqartoq tassaavoq naalakkersuinnikkut aqqissuussinerit apeqqutaatinnagit nunalu tamakkerlugu, inuussutissarsiortunit inuiqatigiinniillu inuiaqatigiit tunngaviusumik naleqartitaat pillugit ataatsimut isiginnilluta oqallinnissarput. Ataatsimoorullugu tunngavissiorsinnaagutta angusaqassaaqagut.

Pitsaasumik imaqarluartumillu oqallinnissaq neriutigaarput.

Inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuut

Nunatsinni tunngavissaasut tunuliaqutaralugit naligiinnerup annertusarneqarnissaanik nunatta ineriartortinneqarnissaa, kiisalu ineriartornermi tamatumani nammaqatigiinneq tunngavigissagipput Inatsisartut ataatsimoorlutik isumaqarput.